

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู)
The Factors Influencing Self-Development of Matayom 6 Students
Under The Secondary Educational Service Area Office 19
(Loei-Nong Bua Lamphu)

สุพร มูลศรี¹
ประวิต เอรารวรรณ์²
ประเสริฐ เรือนนระการ³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การมองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การควบคุมตนเอง กับการพัฒนาตนเอง และศึกษาอิทธิพลของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) จำนวน 807คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบวัดการพัฒนาตนเอง จำนวน 15 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .58 ถึง .82 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 2) และแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การควบคุมตนเอง การมองโลกในแง่ดี จำนวน 63 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .40 ถึง .94 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอ้างอิงเพื่อทดสอบสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง รองลงมาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมองโลกในแง่ดี การควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.881, 0.874, 0.847, 0.814 และ 0.732 ตามลำดับ ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการการพัฒนาตนเองมากที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมา ความเชื่อมั่นในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี การควบคุมตนเอง มีขนาดน้ำหนักความสำคัญ .457, .328, .300, .185 และ .146 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาตนเอง คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง รองลงมา ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมองโลกในแง่ดี ควบคุมตนเอง มีขนาดน้ำหนักความสำคัญ .300, .255, .201, .185, .146 ตามลำดับ และปัจจัยมีอิทธิพลทางตรงและอ้อม คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีค่าเท่ากับ .300 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ .201 โดยปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู) ได้ร้อยละ 90.2

คำสำคัญ : การพัฒนาตนเอง, การมองโลกในแง่ดี, ความเชื่อมั่นในตนเอง, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, การรับรู้ความสามารถของตนเอง, การควบคุมตนเอง, สมการโครงสร้างเชิงเส้น

¹ มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

This study aimed to examine relationships among Optimism , Self-Confidence, Achievement Motivation, Self-Efficacy, Self-Control influencing Self-Development and to examine Factors influences to the variables on Self -Development of Matayom 6 Students Under The Secondary Educational Service Area Office 19 (Loei-Nong Bua Lamphu). The sample used in this study consisted of 807 of Matayom 6 Students Under The Secondary Educational Service Area Office 19 (Loei – Nong Bua Lamphu) ; obtained using the Stratified Random Sampling technique. The research instruments used for collecting data were 1) a 15-item scale for Self-Development with discrimination powers ranging from 0.58 to 0.82 and the reliability of 0.89 2) a 63-item scale for questionnaire on factors affecting Self-Development as divided into these 5 aspects : Achievement Motivation, Self-Efficacy, Self-Control, Self-Confidence, Optimism with discrimination powers ranging from 0.40 to 0.94 and the reliability of 0.78. Data analyzed by using a descriptive statistics as Pearson's product moment correlation and an inferential statistics for testing the structural equation modeling analysis.

The research findings were as follows :

1. That causal factor that having the most positive relationship with Self-Development were Self-Efficacy , Achievement Motivation, Optimism , Self-Control, Self – Confidence on Self-Development with a statistical significance of .01. Their correlation coefficients were 0.881, 0.874, 0.847, 0.814 and 0.732 respectively.
2. The causal factor with the most influence on Self-Development were Self-Confidence, Self-Efficacy, Achievement Motivation, Optimism, Self-Control with the beta weights of .457, .328, .300, .185 and .146 respectively. All revealed with statistical significance of .01 . The factor with the most direct influence on Self-Development were Self-Efficacy, Self - Confidence, Achievement Motivation, Optimism and Self-Control with the beta weights of .300, .255, .201, .185, .146 respectively. The factors with direct and indirect influence ranked by beta weight values were Self-Efficacy with the beta weight of .300 and a Achievement Motivation with the beta weight of .201. All causal Factors could together explained the variation of Self-Development 90.2 % of Matayom 6 Students Under The Secondary Educational Service Area Office 19 (Loei – Nong Bua Lamphu).

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้า มีความรู้และความสามารถในการเข้าใจปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบและอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษามีส่วน สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคล และการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2545 :7) และการพัฒนาตนเอง เป็นคุณลักษณะหนึ่งใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) สำระสำคัญ คือ การเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การคิดเป็นทำเป็น การมีเหตุมีผลสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งถ้าบุคคลมีพฤติกรรมสนใจใฝ่รู้ มีความขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และมีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะพัฒนาไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 47)

หลักการในการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มความสุขในชีวิตของบุคคล คนที่จะพัฒนาตนเองจะเริ่มด้วยการสำรวจและพิจารณาตนเองว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องอะไรบ้าง กระบวนการดังกล่าวจึงจะถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนาตน (ปราณี งามสุต และจำรัส ดั่งสุวรรณ. 2545: 123) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำคัญมากที่สุดสำหรับความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะตั้งใจเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ (Atkinson. 1964 : 240-268) สอดคล้องกับ Goleman (Goleman. 1998 : 97-101) กำหนดให้การมองโลกในแง่ดีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการจูงใจ โดยคนที่มองโลกในแง่ดีจะ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นบุคคลมีความเพียรพยายามในการพัฒนาตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้ เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดไตร่ตรองถึงสิ่งที่ควรกระทำ (Cormier 1979 : 476)

การพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเองนั้น จำเป็นต้องทราบปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียน ซึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอธิบายได้ว่ามีปัจจัยที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาตนเองและส่งผลมากน้อยระดับใด ด้วยการใช้การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเส้น (Structural Equation Modeling) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้จะต้องไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยและต้องใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อ จากผลการวิจัยที่พบจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบปัจจัยที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมนำไปพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การควบคุมตนเองกับการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู)
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู)

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) โดยข้อมูลที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะให้ครู ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมหรือเทคนิคการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย -หนองบัวลำภู) มีโรงเรียนจำนวน 52 โรงเรียน และมีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 5,870 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) จำนวน 807 คน จาก 52 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชนิดที่เป็นตัวแปรแฝง จำนวน 6 ตัว ที่ได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 24 ตัวดังนี้

3.1 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย

3.1.1 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ประกอบด้วย ตนเอง (Personal Development) สังคม (Social Development) การเรียน (Learning Development)

3.1.2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ประกอบด้วย ประสบการณ์จากความสำเร็จ (Enactive Attainment) การได้เห็นตัวแบบประสบความสำเร็จ (Vicarious Experience) การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) สภาวะทางกาย (Physiological State)

3.1.3 การควบคุมตนเอง (Self-Control) ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมาย (Goal) การยับยั้งตนเอง (Restraint) การควบคุมอารมณ์ (Control - Temper) ความอดทน (Patience)

3.2 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย

3.2.1 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ประกอบด้วย ความคงทนถาวร (Permanence) ความครอบคลุม (Pervasiveness) ความเป็นตนเอง (Personalization)

3.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Confidence) ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ประกอบด้วย ความมั่นคงทางจิตใจ (Emotional Stability) ความกล้า (Courage) การพึ่งตนเอง (Self - Reliance) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)

3.2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว ประกอบด้วย ความทะเยอทะยาน (Aspiration) ความกระตือรือร้น (Energetic) ความกล้าเสี่ยง (Moderate Risk Taking) การรู้จักวางแผน (Planning) ความมีเอกลักษณ์ (Unique of Characteristic)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1 แบบวัดการพัฒนาตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 3 ด้านๆละ 5 ข้อ ประกอบด้วย ตนเอง สังคม การเรียน รวม จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.58 ถึง 0.82 ความเชื่อมั่น 0.89

ฉบับที่ 2 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.94 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.78 แบ่งเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

1. การมองโลกในแง่ดี จำแนกตามองค์ประกอบ 3 ด้านๆ ละ 3 ข้อประกอบด้วย ความคงทนถาวร ความครอบคลุม ความเป็นตนเอง รวม จำนวน 9 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.88 ความเชื่อมั่น 0.70

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง จำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้านๆละ 3 ข้อ ประกอบด้วย ความมั่นคงทางจิตใจ ความกล้า การพึ่งตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง รวม จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.84 ความเชื่อมั่น 0.77

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้านๆ ละ 3 ข้อ ประกอบด้วย ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง การรู้จักวางแผน ความมีเอกลักษณ์ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.94 ความเชื่อมั่น 0.87

4. การรับรู้ความสามารถของตนเอง จำแนกตามองค์ประกอบ 4 ด้านๆ ละ 3 ข้อ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพจากความสำเร็จ การได้เห็นตัวแบบประสบความสำเร็จ การพูดคุยจากผู้อื่น สภาวะทางกาย รวมจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .38 ถึง .79 ความเชื่อมั่น .82

5. การควบคุมตนเอง จำแนกตามองค์ประกอบ 4 ด้านๆ ละ 3 ข้อ ประกอบด้วยตั้งเป้าหมาย ยับยั้งตนเอง ควบคุมอารมณ์ ความอดทน รวม จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .46 ถึง .86 ความเชื่อมั่น .75

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบวัดการพัฒนาตนเองและแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือดังนี้ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อำนาจจำแนก (Discrimination) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง และการกระจายนอกกลุ่ม (outliers) การแจกแจงปกติของข้อมูล

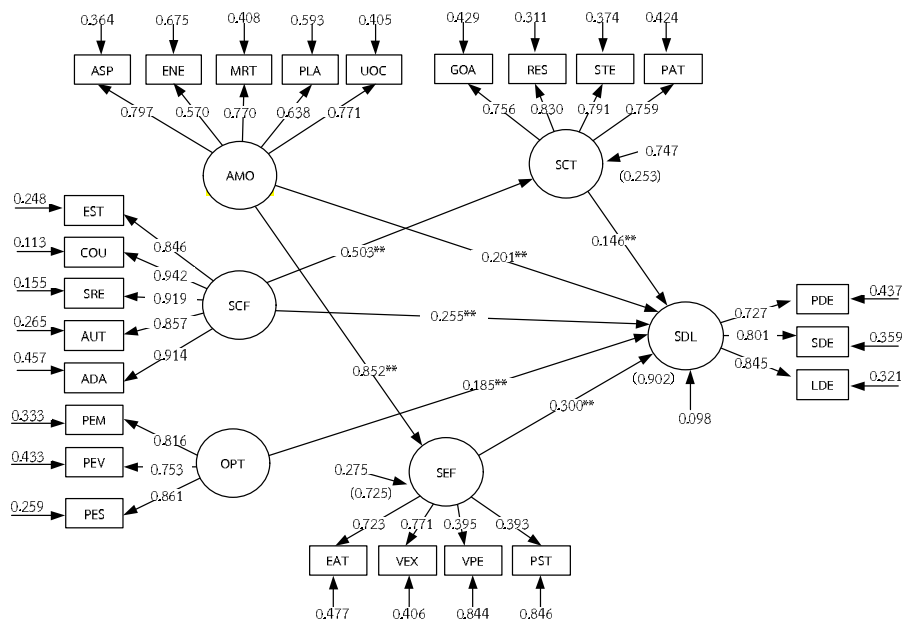
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ทำการตรวจสอบข้อมูลโดยภาพรวมของข้อมูล คือ ค่าสถิติ Bartlett และค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (Measurement model) วิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยค่าไคกำลังสอง (Chi - Square : χ^2) ดัชนีอัตราส่วนค่าไคกำลังสองสัมพัทธ์ (Relative Chi-Square Ratio) ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Squared Error of Approximation) และดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง รองลงมาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมองโลกในแง่ดี การควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.881, 0.874, 0.847, 0.814 และ 0.732 ตามลำดับ ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง มากที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี การควบคุมตนเอง มีขนาดน้ำหนักความสำคัญ .457, .328, .300, .185 และ .146 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาตนเอง คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง รองลงมา ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมองโลกในแง่ดี ควบคุมตนเอง มีขนาดน้ำหนักความสำคัญ .300, .255, .201, .185, .146 ตามลำดับ และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและอ้อม คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีค่าเท่ากับ .300 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ .201 โดยปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู) ได้ร้อยละ 90.2



$$\chi^2 = 273.172, df = 240, \chi^2 / df = 1.138, p = 0.069, CFI = 0.998, TLI = 0.998, RMSEA = 0.013$$

ภาพประกอบ โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู)

อภิปรายผล

พิจารณาอิทธิพลของปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อการพัฒนาตนเองสูงสุด มากไปน้อย คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การมองโลกในแง่ดี การควบคุมตนเอง ตามลำดับ อภิปรายผลการวิจัยนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด ต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .457 โดยส่งผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ทั้งในหน้าที่การงาน และเรื่องราวส่วนตัวให้ประสบความสำเร็จไปได้ ด้วยดีตามเป้าหมายที่วางไว้ ย่อมทำให้การพัฒนาตนเองสูงหรือต่ำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางตรงที่ส่งผ่านการรับรู้ความสามารถตนเอง สอดคล้องกับ McClland (ศิวพร ไชยพยอม. 2550 : อ้างอิงจาก McClland. 1969) ได้สรุปทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ 1) ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for Achievement : nach) 2) ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation : naff) 3) ความต้องการมีอำนาจ (Need for Power : npow) และสอดคล้องกับ Atkinson (พินกัน ภัทเศษฐ 2551 ; อ้างอิงจาก Atkinson. 1974) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า ในสถานการณ์หนึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ สอดคล้องกับ สุภมาส จินะราช (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองของนิสิตภาคพิเศษ ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเนาวรัตน์ ไตรยงค์ (2552) ได้ศึกษา ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่งผลมากที่สุดต่อการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับ ศิวกานต์ ธิมาชัย (2552) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ของข้าราชการครู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวาสนา จันทรจำย (2553) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผลมากที่สุดต่อการพัฒนาตนเอง แสดงว่า หากนักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ทำให้การพัฒนาตนเองสูงได้

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมเป็นอันดับสอง ต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู) มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .328 โดยส่งผลในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีลักษณะในการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ มีความมั่นใจ เพียรพยายาม กล้าหาญ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และยอมรับในความสามารถของตน ไม่ท้อถอยเมื่อ ทำอะไรไม่สำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองด้วย สอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการของErikson เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อกับสังคม สอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (Maslow's Theory) มนุษย์มีคุณภาพนั้นเนื่องมาจากมีความคิด ความรู้สึก ความรู้ตระหนักและการแสวงหาสิ่งที่ดี สอดคล้องกับ งานวิจัยของกาญจนา บุบผัน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านวิชาชีพ วิสัยทัศน์ และบุคลิกภาพ ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สุภมาส จินะราช (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองของนิสิตภาคพิเศษ ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การรับรู้ความสามารถตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมเป็นอันดับสาม มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .300 ต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หนองบัวลำภู) โดยส่งผลในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถตนเอง มีความสามารถที่จะกระทำเรื่องต่างๆ ได้บรรลุเป้าหมายมากขึ้นเรื่อยๆ และจะอย่างไรต่อไปให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ (ประสาธ อิศรปริดา. 2552 : อ้างอิงจาก Bandura. 1986) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory) ซึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ 1) ความคิดหรือการคาดหวัง หรือความเชื่อและองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) 2) พฤติกรรม (B) 3) สิ่งแวดล้อม (E) สอดคล้องกับ วาสนา จันทรจำย (2553) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอรอุษา จันทกร (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์สูงสุด นิตยา กัญนิการณ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัย การรับรู้ในความสามารถของตนเอง กับการพัฒนาตนเอง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หากนักเรียนมีการรับรู้ความสามารถตนเองสูง ทำให้การพัฒนาตนเองสูงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสำคัญ

การมองโลกในแง่ดี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมอันดับสี่ ต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .185 โดยส่งผลทางตรงในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีการมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อในเหตุผลทางบวกต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เลือกโต้ตอบตามสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น โดยปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อดังกล่าวไปในทางที่ควบคุมตนเอง และพึงพอใจในสิ่งที่

เกิดขึ้นนั้น มีผลทำให้การพัฒนาตนเองสูง สอดคล้องกับ ทฤษฎี Seligman (อรพินทร์ ชูชม, 2544 : อ้างอิงจาก Seligman, 1998) เสนอรูปแบบการอธิบายตนเอง (Explanatory Style) บุคคล จากการบรรยายตนเองสามารถบ่งบอกได้ว่าบุคคลนั้นมีมุมมองชีวิตในลักษณะไหนเป็นการมองโลกในแง่ดี หรือการมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา บุบผัน (2551) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูด้านวิชาชีพ วิสัยทัศน์ และบุคลิกภาพ ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมองโลกในแง่ดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุภมาส จินะราช (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองของนิสิตภาคพิเศษ ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า มองโลกในแง่ดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การควบคุมตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมอันดับห้า ต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย – หนองบัวลำภู) มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .146 โดยส่งผลในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก นักเรียนที่มีการควบคุมตนเอง บังคับตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่าง โดยการกำหนดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์ การกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผล และความอดทน การจัดสภาพแวดล้อมให้หลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรม สามารถเผชิญสิ่งยั่วยว ปัญหาอุปสรรค และสถานการณ์กดดันได้อยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายที่ดีตามที่มุ่งหวังไว้ ทำให้การพัฒนาตนเองสูงหรือต่ำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางตรงที่ส่งผ่านความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎี ทฤษฎีเชาวอารมณ์ (Emotional Intelligent theory) พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2551) ทฤษฎีเชาวอารมณ์มิใช่ทฤษฎีทางพัฒนาการมนุษย์โดยตรง แต่เป็นการเสนอรูปแบบการควบคุมอารมณ์ให้เกิดตามวุฒิภาวะของบุคคล ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสติปัญญา สอดคล้องกับ วาสนา จันทรจำเริญ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยนี้พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองสูงที่สุด ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและมีเทคนิคการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน ดังนี้

1.1.1 สร้างเงื่อนไขการเรียนรู้ให้เป็นบวก พยายามลบความเชื่อที่ผิดและทัศนคติเชิงลบในด้านต่างๆ ลดองค์ประกอบที่คุกคามและอาจสร้างความล้มเหลวในการเรียน จัดกิจกรรม เช่น ให้ความรู้ในเรื่องการใช้ชีวิตวันรุ่น จัดติวข้อสอบ กิจกรรมร่วมกับสังคม เน้นแนวการศึกษา เป็นต้น ที่ทำให้นักเรียนสามารถบรรลุถึงความต้องการขั้นสูงสุดได้

1.1.2 เปลี่ยนเทคนิคการจัดการเรียนรู้และเนื้อหาที่กำลังสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมและตอบสนองในส่วนสำคัญๆ ของกระบวนการเรียนการสอน ให้เรียนจัดระเบียบของเนื้อหาวิชาและสร้างประเด็นของเนื้อหาที่อยู่ในกระบวนการสอน ให้มีการร่วมมือกันสร้างเป้าหมายของการเรียน

1.1.3 การเสริมแรงด้วยการให้รางวัล การชมเชยทั้งในรูปของสิ่งที่จับต้องได้และสิ่งที่เป็นนามธรรม ให้นักเรียนรับทราบผลการเรียนและความสำเร็จในแต่ละขั้นของตนเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือชี้แจงทัศนคติของตนเองได้อย่างกว้างขวาง และให้การจับบทเรียนหรือการสอนเป็นการจบด้วยดีหรือเป็นการจบอย่างมีความสุข

1.2 ผลการวิจัยนี้พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาตนเองสูงที่สุด ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู ผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่อง ดังนี้

1.2.1 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองทางด้านลักษณะทางกาย คือ ให้นักเรียนรู้จักตนเองในทางกาย รูปร่าง หน้าตา สัดส่วน มีสติปัญญา รู้คิดรู้พิจารณาในเรื่องต่างๆ ได้ มีความรู้ความสามารถ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ลักษณะ ลักษณะทางกายของเราอาจบอก บุคลิกภาพของบุคคล ในเรื่องการเรียนรู้ การประกอบอาชีพในอนาคต

1.2.2 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองทางด้านลักษณะทางจิต เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอารมณ์ ความสนใจ ความถนัด อาชีพ หรือการเรียนรู้ในเรื่อง ลักษณะนิสัยของตนเอง ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมกระตุ้นให้เกิดอุปนิสัย หรือเจตคติที่ดี ทำหน้าที่ตามบทบาท ต่างๆ ของตนเอง อย่างเหมาะสม

1.2.3 การรับรู้เกี่ยวกับตนเองทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มตั้งแต่ระบบครอบครัว ไปจนถึงระบบสังคมใหญ่ เช่น สังคมโรงเรียน สังคมเพื่อน ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก และต้องเรียนรู้ว่าตนเองอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างไร พึงปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม และพลเมืองที่ดีของสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยในครั้งนี้ ตัวแปรที่ผู้วิจัยได้ศึกษาได้ร่วมกันพยากรณ์การพัฒนาด้านตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย - หอนงบัวลำภู) ได้ร้อยละ 90.2 ที่เหลือเป็นอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นการพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งต่อการพัฒนาตนเอง ในครั้งต่อไปจึงควรพิจารณาดำแปรอื่นที่มีอิทธิพลมาศึกษาเพิ่มเติม

2.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งต่อการพัฒนาตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู) เท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่กว่าในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาด้านตนเองของนักเรียน นักศึกษา ต่อไป ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ในโมเดลระหว่าง เพศ ปี หรือนักเรียนต่างสังกัดเข้าร่วมศึกษาด้วยเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ชัดเจนขึ้น

2.3 จากงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านตนเอง พบว่า มีการศึกษาตัวแปรในระดับที่แตกต่างกัน ระดับชั้นปีของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาตัวแปรโดยการวิเคราะห์โมเดลสมการพหุระดับ (Multilevel Structural Equation Model)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.

กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.

กาญจนา บุณพันธ์. การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านวิชาชีพ วิสัยทัศน์ และบุคลิกภาพ ของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

นิตยา กัณณิการณ์. การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

เนาวรัตน์ ไตรรงค์. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพัฒนาตนให้รอบรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.

ประสาธ อิศรปริดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.

พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

- พินกาน ภัทเศรษฐ์. การแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความเชื่อมั่นของมาตรวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีรูปแบบต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- วาสนา จันทรจำย. การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- ศิวกานต์ ธิมาชัย. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพัฒนาตนให้รอบรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- ศิวพร ไชยพยอม. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านคุณลักษณะทางจิตพิสัย ที่ส่งผลต่อความสามารถด้านตัวเลขของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สูตรไพศาล, 2550.
- สุภมาส จินะราช. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองของนิสิตภาคพิเศษระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- อรพินท์ ชูชม. จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติในการมองโลกในแง่ดี. พฤติกรรมศาสตร์. 7(1) : 43-53 ; พฤษภาคม, 2544.
- อรอุษา จันทกร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- Atkinson, John W. Motive in Fantasy Action and Society. New Delhi : Affiliated East West Press, PVT.Ltd. 1964.
- Comier, William H. & Comier , Sherilyn L. Interviewing Strategies for Helpers : A Guide for Assessment, Treatment and Evaluation. California : Brooks/Cole, 1979.
- Golman, D. Working with emotional intelligence. New York : Bantam Books, 1998.